

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของเด็ก รูปลักษณะของโรงเรียนที่จัดขึ้นจึงต้องเปลี่ยนไปจากที่มีอยู่เดิม โดยจัดให้มีโครงการและจุดมุ่งหมายหลาย ๆ อย่างอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน ทุกอย่างที่จะจัดขึ้นจะเป็นไปตามความต้องการของนักเรียน นักเรียนสามารถจะเรียนได้ตามความถนัดและความสามารถของตน เมื่อนักเรียนเห็นว่าตนเองไม่สามารถที่จะเรียนไปทางวิชาการได้ ก็อาจเปลี่ยนแปลงแนวการเรียนได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนโรงเรียน

ความมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา ของไทยจึงเปลี่ยนแปลงไปจากการเตรียมเด็กเข้ามหาวิทยาลัยมาเป็น การเตรียมเด็กเพื่อประกอบอาชีพมากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาในระดับสูง คือในระดับมหาวิทยาลัยของเรา นี้ ยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของผู้เรียน นักเรียนที่จบชั้น ม.ศ. ๕ จะเข้ามหาวิทยาลัยได้เพียง ๒๕% เท่านั้น ส่วนใหญ่ที่เหลืออยู่ก็ไม่ได้ทำอะไร

นอกจากนี้การดำเนินการบริหารการศึกษาเปลี่ยนรูปไป มีผู้นำเอาหลักวิชาการบริหารธุรกิจ และรัฐประศาสนศาสตร์มาใช้มากขึ้น นักการศึกษาต้องเอาใจใส่ต่อเศรษฐกิจการศึกษามากขึ้น สิ่งที่ได้รับเอาใจใส่มาทดแทน การลงทุนเพื่อการศึกษา ในการจัดการศึกษา ต้องมีความคิดล่วงหน้า ลงทุนอย่างไร จึงจะเกิดประโยชน์หรือเกิดผลทางการศึกษามากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในปัจจุบันการก่อสร้าง อาคารเรียนก็ดี การสร้างห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ก็ดี นักเศรษฐกิจ สำนักงบประมาณจะถามทันที อะไรจำเป็นอย่างไร เปรียบเทียบกับการทำสิ่งนั้น สิ่งนี้ ถ้าเห็นว่ายังมีประโยชน์อยู่ ก็ไม่ให้งบประมาณในการก่อสร้าง หรือจัดซื้อจัดทำ นอก

จากนี้ยังเน้นหนักในเรื่องการผลิตกำลังคน เพื่อสนองความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจ การศึกษาต้องเป็นการฝึกฝนให้มีความรู้ ความสามารถ ที่จะออกไปประกอบการทำงานต่าง ๆ ปัญหาจึงมีอยู่ว่า จะจัดการศึกษาอย่างไรจึงจะเป็นการฝึกฝนคน เพื่อออกไปประกอบอาชีพได้ ด้วยแนวโน้มนี้อาจกล่าว จึงทำให้กรมวิสามัญศึกษา พยายามที่จะจัดโรงเรียนเพื่อสนองความต้องการของสังคมชั้น โรงเรียนที่จัดหลักสูตรยืดหยุ่นได้กว้าง เปิดทางให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด และความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ก็คือโรงเรียนมัธยมแบบประสม (Comprehensive Secondary School)

โรงเรียนมัธยมแบบประสม เป็นโรงเรียนที่มีจุดมุ่งหมายหลายอย่างอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน เป็นโรงเรียนที่พยายามจัดวิชาการหลายอย่างสำหรับนักเรียน มีประโยชน์สำคัญ ๒ ประการ คือ

๑. เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของเด็กทุกคน
๒. โรงเรียนชนิดนี้ จะช่วยแก้ปัญหาความต้องการของเด็กที่จะเข้าเรียนในชั้นเตรียมอุดมศึกษาโดยที่ตนไม่มีความสามารถที่จะเรียนได้

โรงเรียนมัธยมแบบประสมจะจัดการศึกษาดังนี้

๑. จัดการศึกษาทั่วไปสำหรับทุกคน
๒. จัดการศึกษาสำหรับเตรียมศึกษาต่อชั้นอุดมศึกษา
๓. จัดการศึกษาวิชาชีพให้ควบ

โรงเรียนมัธยมแบบประสม จะให้การศึกษารวมไปสำหรับทุกคน โดยกำหนดหลักการที่จะให้นักเรียนทุกคนได้เรียนวิชาต่าง ๆ ที่ตนมีความสนใจ ซึ่งมีให้เลือกเรียนมาก ทั้งนี้เพื่อช่วยในการสำรวจความถนัดและความสามารถของตนเอง เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะเลือกวิชาเรียนต่อไป และหลักสูตรยังได้กำหนดที่จะวางพื้นฐานของการเป็นพลเมืองดี พื้นฐานในวิชาชีพ พื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของบ้านและการวางพื้นฐานเพื่อการศึกษาต่อ นักเรียนทุกคนจะได้รับความรู้สามัญทั่วไป เมื่อออกจากโรงเรียนไปแล้ว ก็เป็นพลเมืองที่ดีได้ และมีความรู้พื้นฐานอันจะนำไปประกอบอาชีพได้บ้าง และบางวิชาเมื่อไปหาความรู้เพิ่มเติมขึ้นภายหลังอีกเล็กน้อย ก็จะสามารถประกอบอาชีพนั้น ๆ ได้เป็นบางครั้ง

ในขณะที่เดียวกัน โรงเรียนมัธยมแบบประสม ยังได้จัดหลักสูตร เพิ่มเติมให้นักเรียนที่เรียนเก่ง ได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม ให้ความรู้สูงขึ้น พอที่จะเข้าเรียนต่อถึงชั้นมหาวิทยาลัยได้ ดังนั้นนักเรียนที่เรียนเพื่อจะเข้ามหาวิทยาลัย ก็ยังไม่ขาดผลประโยชน์ของตน การจัดเช่นนี้เป็นการจัดเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่เรียนเก่งมาก ๆ ได้เข้าศึกษาต่อในชั้นอุดมศึกษาต่อไป นอกจากจะจัดหลักสูตรสามัญโดยทั่วไป และวิชาที่ส่งเสริมให้ได้เข้าเรียนต่อในชั้นอุดมศึกษาแล้ว ยังได้จัดวิชาชีพให้เลือกเรียนได้ตามความถนัด และตามความสามารถของแต่ละบุคคลอีกด้วย เป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนที่ประสงค์เปลี่ยนแปลงการเรียน ในเมื่อเห็นว่าตนเองไม่สามารถที่จะเรียนไปถึงชั้นอุดมศึกษาได้ ก็หันมาเรียนด้านวิชาชีพใหม่ได้ โดยไม่ต้องเปลี่ยนโรงเรียน จะเห็นได้ว่าโรงเรียนมัธยมแบบประสมนั้น มีคุณค่าแก่นักเรียนยิ่ง เป็นโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียน ได้มีวิชาเลือกเรียนหลายอย่าง ได้เรียนตามความถนัด ในการเลือกเรียนนั้น นักเรียนก็ได้เลือกเรียนตามอารมณ์ เขาจะเลือกได้ตามหลักฐาน ข้อมูลต่าง ๆ ของตัวเขาเอง ซึ่งผู้นำนวนจะเป็นผู้ชี้แนวทางให้ได้อย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับความจริงที่สุด

การจัดโรงเรียนมัธยมแบบประสม จึงเป็นโครงการที่ยุ่งยาก ซับซ้อนมาก ต้องมีความพร้อมในการที่จะจัด มิฉะนั้น อาจล้มเหลว หรือไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่พึงจะได้ สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง เพื่อประกอบการจัดโรงเรียนมัธยมแบบประสม ก็คือ

๑. อาคารสถานที่ ต้องมีขนาดใหญ่พอที่จะบรรจุนักเรียนจำนวนมาก ๆ ได้ ประมาณ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ คนขึ้นไป ต้องมีห้องเรียนเพียงพอ มีห้องทดลอง โรงฝึกงาน ห้องประชุม ห้องสมุด ห้องน้ำ สถานที่ฝึกวิชาพลานามัย ฯลฯ พื้นที่จึงควรมีอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า ๕๐ ไร่

๒. วัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการสอน ตลอดจนเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องมีอย่างครบถ้วน และเพียงพอ เพราะโรงเรียนประเภทนี้ จะมีนักเรียนตั้งแต่เรียนอ่อนที่สุด จนถึงเด็กที่เรียนเก่งที่สุด และเพื่อให้การเรียนการสอนตามอุดมคติของโครงการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนมัธยมแบบประสมได้บรรลุผลสำเร็จ อุปกรณ์การสอน เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องใจมาก

๓. คุณภาพและจำนวนครู ครูต้องมีความรู้ ความชำนาญเป็นพิเศษในทุกแขนงวิชา ครูคนหนึ่งควรมีความสามารถเป็นพิเศษอย่างน้อย ๒ แขนงวิชา เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในโรงเรียน จำนวนครูต้องพอเพียงกับทุกสาขาวิชา

๔. หลักสูตร ต้องให้เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น ๆ ควรจัดให้กว้างขวางและวิ่งไปตามระดับความสนใจ ความต้องการ และความสามารถ

๕. การบริหารโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ เป็นบุคคลที่สำคัญมาก โครงการมัธยมแบบประสม จะดำเนินไปได้หรือไม่ อยู่ที่บุคคลผู้นี้ เพราะจะต้องเป็นผู้ที่รู้ระบบการบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของโครงการมัธยมแบบประสมอย่างดี ดังนั้นอาจารย์ใหญ่จึงควรจะเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้นำได้เป็นอย่างดี

๖. บริการแนะแนว นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก สำหรับโรงเรียนประเภทนี้ ผู้แนะแนวต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ในทางแนะแนวเป็นอย่างดี และใจมั่นคง ไม่เอนเอียง มีมนุษยสัมพันธ์ ผู้แนะแนวจะเป็นผู้ชี้เหตุผลและแนวทาง เพื่อการตัดสินใจให้แก่เด็ก และผู้ปกครองของเด็กในการเลือกเรียนวิชาที่ตนเองถนัด

๗. การประชาสัมพันธ์ โรงเรียนมัธยมแบบประสมเป็นของใหม่ ประชาชนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ จึงจำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ปกครองนักเรียน และสังคมได้รู้ถึงแก่นแท้ของโรงเรียนชนิดนี้ ว่ามีความเหมาะสมกับชีวิตหรือสังคมของไทยในขณะนี้เพียงไร

จะเห็นได้ว่าโรงเรียนมัธยมแบบประสม ถ้าจัดได้ตามอุดมคติที่มุ่งหมายไว้ดังกล่าวมาแล้ว จะเป็นโรงเรียนที่มีคุณค่า เป็นโรงเรียนที่ฝึกอบรม ให้คนมีความรู้ ความชำนาญ พอดีที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ เป็นสถานที่พัฒนากำลังคน ตามความต้องการของสังคม นักเรียนได้เรียนตามความต้องการ (Needs) และเป็นแหล่งที่จะสอนให้เด็กได้รู้จักตนเองว่า ตนมีความสามารถทางไหนอย่างไร ควรหันเหชีวิตของตนไปในทางใด นับว่ากำลังคนที่ผลิตได้ จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก โรงเรียนมัธยมแบบประสมจะบังเกิดผลบรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ได้ จำเป็นจะต้องอาศัยกำลังเงิน บุคลากร อาคารสถานที่ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อันเป็นสิ่งจำเป็นในการสอนของครู

นักปรัชญาการศึกษาที่มีชื่อเสียงของโลก สมัย Pragmatism คือ John Dewey ได้ถือว่าการเรียนรู้อันจะได้จากการปฏิบัติ (Learning by doing) เขาจึงเน้นอยู่ที่ประสม

การณ์ (Experience) และอาจกล่าวได้ว่า The means and Goal of Education Dewey defines education as being of, by and for experience^๒ ความรู้จะเกิดขึ้นได้จากปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับสิ่งแวดล้อม โรงเรียนมีหน้าที่เป็นตัวแทนของสังคม จัดประสบการณ์ในโรงเรียน ให้เป็นสังคมจำลองขึ้น เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติและทดลองดำเนินชีวิต แต่เนื่องจากจำนวนนักเรียนได้เพิ่มขึ้นอย่างมากมา จึงเป็นการยากที่โรงเรียนจะจัดประสบการณ์โดยตรง (Direct experience) ให้กับนักเรียนได้อย่างครบถ้วน ในระยะเวลาอันจำกัด จึงจำเป็นต้องใช้ประสบการณ์ทางอ้อมหรือประสบการณ์รอง (Indirect experience) เข้าช่วย นั่นคือการอาศัยวัสดุอุปกรณ์ทางโสตทัศนศึกษาเข้าช่วยในการสอนนั่นเอง

โสตทัศนศึกษา คือการให้การศึกษาโดยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ทางประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ใ้มากที่สุด นักการศึกษาได้ทำการค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับประสาทรับรู้ทั้ง ๕ ทางของมนุษย์ พบว่า ประสาทสัมผัสทางจักษุประสาท (Through Sight) จะรับความรู้ได้มากที่สุดและความรู้นี้จะคงทนอยู่ได้นานที่สุดถึง ๘๐% รองลงมาคือทางโสตประสาท (Through Hearing) ๑๑% ทางกายประสาท (Through Touch) ๑ $\frac{๑}{๒}$ % ทางขนประสาท (Through Smell) ๑ $\frac{๑}{๒}$ % และทางชีวภาพประสาท (Through Taste) ๑% ด้วยเหตุนี้ ในการเรียนการสอนเราจึงพยายามใช้วิธีถ่ายทอดความรู้ด้วยทางหู และทางตา (Audio-Visual) ใ้มากที่สุด

Pestalozzi^๕ นักการศึกษาชาวสวิสเห็นว่า คำพูดเป็นแต่เพียงสัญลักษณ์เท่านั้น และจะไม่มีค่าหมายเลย ถ้ามันไม่ได้สัมพันธ์กับประสบการณ์ที่แท้จริงอันได้จากประสาทสัมผัส

^๒ Harry C. Mc Kown and Alvin B. Roberts Audio-Visual Aids to Instruction (Second Edition; Mc. Graw-Hill Book Company, Inc. 1949) P.28

^๓ Nelson L. Bossing Principle of Secondary Education (Prentice-Hall, Inc. New York 1949) P. 48

^๔ เจ็บ พฤษพิทักษ์ คู่มือการอบรมครูมัธยมศึกษา (สิงหาคม ๒๔๘๘) หน้า ๑๐๐

^๕ Charles F. Schuller. The School Administrator and His Audio-Visual Program Department of A.V. Instruction, National Education Association, Washington D.C. 1945) P. 5

John Dewey⁶ นักการศึกษาที่ยิ่งใหญ่ของอเมริกาสนับสนุนการใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ โดยถือว่า ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเรียน มิใช่แค่เพียงวางหลักสูตรไว้อย่างสวยงามเท่านั้น แต่จะต้องรู้จักเลือกเอาสื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนด้วย จึงจะทำให้ประสบการณ์นั้น ๆ มีคุณค่าส่งผลให้เด็กเรียนเจริญงอกงามไปอย่างถูกต้อง

สื่อทัศนอุปกรณ์ เป็นเครื่องมือที่เรียกร้องความสนใจ ช่วยสร้างความเข้าใจอย่างรวดเร็ว ทำให้จดจำได้บ่อยไม่มีวันลืมเลือน ทั้งนี้เพราะการสอนโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ทางสื่อทัศนศึกษาเข้าช่วยการสอน ทำให้เด็กเรียนได้สัมผัสด้วยวิถีประสาทหลายทางขึ้น แทนที่จะใช้การฟังแต่เพียงอย่างเดียว

Carter V. Good⁷ ได้อธิบายความหมายของสื่อทัศนอุปกรณ์ไว้ว่า "สื่อทัศนอุปกรณ์ เป็นเครื่องมือชนิดใดชนิดหนึ่ง ที่มีส่วนส่งเสริมและสนับสนุน กระบวนการเรียนรู้ (Pattern of learning) โดยอาศัยประสาทสัมผัสอากาโร ไทน์และประสาทสัมผัสทางการมองเห็น"

สื่อทัศนอุปกรณ์ ครอบคลุมถึงวัสดุ (Materials) ต่าง ๆ เช่น กระดาษดำ แผนที่ ลูกโลก ภาพถ่าย สไลด์ ฟิล์มสตริป และภาพยนตร์ เป็นต้น ตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ (Equipments) อันได้แก่เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ ฟิล์มสตริป เครื่องเล่นแผ่นเสียง วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ

นอกจากนี้ วิธีการสอนตามแบบสื่อทัศนศึกษานั้น เรายังฝึกให้เด็กรู้จักการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย เช่น การทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน ซึ่งเป็นการทำงานทั้งแบบเอกเทศ และทำงานกลุ่ม (Individual and Group Process) การทำ Field trip ซึ่งเรามักแปลว่า ทัศนศึกษา หรือการเดินทางเพื่อการศึกษา เป็นต้น วิธีการเหล่านี้ถ้าจัดได้อย่างถูกต้องแล้ว จะปลูกฝังความรู้ความเฉลียวฉลาด ตลอดจนรู้จักรับผิดชอบในสิทธิและหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ จึงเห็นว่า การเรียนการสอน จะเป็นผลสำเร็จตามความต้องการของครู ของโรงเรียน และตามแผนการศึกษาของชาติได้อย่างสมบูรณ์ จำเป็นจะต้องอาศัย

⁶Galen Salor and William M. Alexander. Curriculum Planning for Modern Schools, (Holt, Rinehart and Winston, Inc. New York 1966) . P. 134

⁷Carter V. Good Dictionary of Education (Mc Graw Hall Book Company Inc. New York Toronto London, 1959) P. 22

โสตทัศนูปกรณ์ อันเป็นเครื่องมืออย่างสำคัญที่จะช่วยฝึกฝนและอบรมให้เกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนมัธยมแบบประสม อันเป็นโรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษามีจุดมุ่งหมายในการผลิตคนให้ตรงกับความต้องการของสังคม และแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ จะดำเนินการตามโครงการสำเร็จตามความมุ่งหมายได้มากน้อยเพียงไรหรือไม่ นั้นย่อมขึ้นอยู่กับ

๑. ครูผู้สอนได้มีวิธีการอย่างไรในการสอนที่จะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดการจดจำไว้ได้นาน มีความชำนาญ และสามารถที่จะทำอะไรได้จริงตามความมุ่งหมายได้อย่างรวดเร็ว

๒. เมื่อโสตทัศนูปกรณ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการใช้ฝึกอบรมคนตามความต้องการในข้อ ๑ แล้ว ครูผู้สอนได้มีโอกาสนำโสตทัศนูปกรณ์ เข้าช่วยในการสอนมากน้อยเพียงไรหรือไม่นั่นเอง

โสตทัศนูปกรณ์เป็นเรื่องสำคัญ และเป็นปัญหาที่โรงเรียนทั่ว ๆ ไป กำลังประสบอยู่ จากการวิจัยทั้งหลายเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ พบว่าการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ประกอบการสอนนี้มีปัญหามากมาย ปัญหาส่วนใหญ่ ได้แก่ การขาดแคลนอุปกรณ์ ขาดครูที่มีความรู้ และทักษะในการใช้ ขาดความสนใจ และการสนับสนุนจากผู้ใหญ่ ฯลฯ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจอย่างยิ่งและใคร่ที่จะทำการวิจัยเพื่อศึกษา ค้นคว้า และสำรวจดูว่า โรงเรียนมัธยมแบบประสม ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมชนิดใหม่ อยู่ในโครงการเงินกู้ เพื่อพัฒนาการมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และกำลังจะขยายออกไปทั่วประเทศ โรงเรียนเหล่านี้จะมีการใช้โสตทัศนูปกรณ์มากน้อยเพียงไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้าง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการค้นหาความจริงเพื่อเสนอแนะ แก่ใจ ปรับปรุง และส่งเสริมการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ประกอบการสอน ให้แพร่หลาย และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ ผู้เขียนได้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

๑. เพื่อศึกษาและสำรวจการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ของโรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม
๒. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการศึกษาทั่วไป ได้สนใจและเห็นฐานะความสำคัญของโสตทัศนศึกษา
๓. เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขงานทางด้านโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนให้ดีขึ้น
๔. เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะศึกษาค้นคว้า ปรับปรุง แก้ไข ฐานะทางโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์เฉพาะ

เพื่อค้นหาปัญหาและวิเคราะห์การใช้โสตทัศนอุปกรณ์ของโรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนมัธยมแบบประสม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ก. การบริหาร
- ข. การจัดหา
การผลิต
- ค. จำนวน
- ง. การเลือก
- จ. การใช้
- ฉ. การเก็บรักษา
- ช. การบริการ
- ซ. ทัศนคติ ความสนใจ
- ณ. ปัญหาและอุปสรรค
- ญ. ความต้องการในการปรับปรุง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้วางขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

๑. ศึกษาและวิเคราะห์การใช้วัสดุต้นอุปกรณ์ของครูในโรงเรียนมัธยมแบบประสมที่เปิดดำเนินงานเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๐ ถึง ปีการศึกษา ๒๕๑๒ เป็นจำนวน ๓ โรงเรียน ได้แก่

๑. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	จังหวัดพระนคร
๒. โรงเรียนพินิจวิทยาลัย	จังหวัดลพบุรี
๓. โรงเรียนนครสวรรค์	จังหวัดนครสวรรค์
๔. โรงเรียนราชสีมาวิทยาลัย	จังหวัดนครราชสีมา
๕. โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย	จังหวัดขอนแก่น
๖. โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย	จังหวัดร้อยเอ็ด
๗. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์	จังหวัดฉะเชิงเทรา
๘. โรงเรียนอุครพิศบานุกูล	จังหวัดอุดรธานี
๙. โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย	จังหวัดเชียงใหม่
๑๐. โรงเรียนบิษนหาราชาลัย	จังหวัดนครพนม
๑๑. โรงเรียนตาคิใหญ่	จังหวัดสงขลา
๑๒. โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง	จังหวัดยะลา
๑๓. โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม	จังหวัดเชียงราย

๒. วัสดุต้นอุปกรณ์ ที่ใช้ในที่นี่ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือประกอบการสอนของครู อาจารย์ ไม่รวมถึง วัสดุฝึกในโรงงาน และเครื่องมือ เครื่องจักรกลทางคานาวิชาชีพ (Training Aids)

ชนิด จำนวน และการใช้วัสดุต้นอุปกรณ์นี้ อยู่ในระหว่างปีการศึกษา ๒๕๑๒

ในการวิจัยครั้งนี้ ยกเว้นการวิเคราะห์การใช้กระดานดำและชอล์ก ซึ่งจัดเป็นวัสดุต้นอุปกรณ์อย่างหนึ่งตามทฤษฎี

คำจำกัดความ

เพื่อให้ผู้อ่านได้มีความเข้าใจตามความมุ่งหมายของผู้เขียน ผู้เขียนจึงใคร่ขอให้อ่าน คำจำกัดความบางคำในหัวข้อวิธานนิพนธ์ ดังต่อไปนี้

โสตทัศนอุปกรณ์ มาจากคำภาษาอังกฤษที่ว่า Audio-Visual Aids อันหมายถึง อุปกรณ์การสอนแบบต่าง ๆ ทุกชนิด อาจจะเป็นเครื่องมือ วัสดุ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูสามารถนำมา ใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างดีที่สุด

โรงเรียนมัธยมแบบประสม หมายถึง โรงเรียนมัธยมแบบประสม (Comprehensive Secondary Schools) ของรัฐบาลที่อยู่ในโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาการมัธยมศึกษา ของ กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในพระนครและต่างจังหวัดรวม ๑๓ โรงเรียน ดังได้กล่าวรายชื่อมาแล้วใน ข้อ ๑ ของขอบเขตการวิจัย

วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

๑. ศึกษา ค้นคว้า จากหนังสือ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ และการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งการสำรวจ และการวิเคราะห์ปัญหาทางด้านโสตทัศนศึกษา
๒. ขอรายชื่อโรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนมัธยมแบบประสม ซึ่งได้ดำเนินงานอยู่ในปัจจุบันนี้ จากสำนักงานโครงการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนมัธยมแบบประสม รวมทั้งจำนวนครูที่สังกัดอยู่ในโรงเรียนแต่ละโรงเรียน
๓. สร่างแบบสอบถาม เรื่อง "การวิเคราะห์การใช้โสตทัศนอุปกรณ์ของโรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษา โรงเรียนมัธยมแบบประสม"
๔. ทำการทดลองสอบถามแบบสอบถามนี้ก่อนที่จะส่งไปยังโรงเรียนในโครงการดังกล่าว
๕. ส่งแบบสอบถามที่ได้แก้ไขข้อบกพร่องที่ได้จากการทดสอบก่อนแล้วไปยังโรงเรียนในโครงการ ให้แก่
 - ก. อาจารย์ใหญ่
 - ข. ครูอาจารย์ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานทางด้านโสตทัศนศึกษา
 - ค. ครูอาจารย์ที่สอนวิชาต่าง ๆ ทั่วไปทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก

๖. ไปสังเกตงานทางค่านิสิตทัศนศึกษาของโรงเรียนสามเสนวิทยาลัยอันเป็นโรงเรียนในโครงการที่อยู่ในจังหวัดพระนคร ตลอดจนทำการสัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่ และครูอาจารย์ผู้หน้าที่รับผิดชอบของงานทางค่านิสิตทัศนศึกษา

๗. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับก็มาแล้ว ทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้มา ศึกษาสถิติเป็นแบบร้อยละ ฐานนิยม และมีวิธิม เฉลยคณิต แจกแจงเป็นตารางและทำการวิเคราะห์

๘. สรุปผล และเสนอแนะ

ประโยชน์หรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้

การวิจัยเรื่องนี้ จะทำให้ทราบถึงสภาพความเป็นไป ในการใช้ ใสตทัศนูปกรณ์ของครู และชอภพรองต่าง ๆ ทางค่านิสิตทัศนศึกษาของโรงเรียนในโครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม อันเป็นโรงเรียนในโครงการเงินกู้ ที่รัฐบาลกำลังจะขยายไปตามส่วนต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อสร้างคนให้ตรงกับแผนพัฒนาการศึกษาและเศรษฐกิจของประเทศใปัจจุบันนี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนการสอน ของโรงเรียนชนิดนี้ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางต่อผู้บริหาร โรงเรียน และนักการศึกษา ทั่วไป ใ้สนใจและให้ความสนับสนุนการใช้ใสตทัศนูปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียน ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นแนวทางใ้มีการศึกษา ค้นคว้า ปรับปรุง แก้ไข ฐานะทางใสตทัศนศึกษา แก่โรงเรียนอื่น ๆ ทั่วไปอีกด้วย

การวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือคล้ายคลึงกัน

ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับงานด้านโสตทัศนศึกษาไว้มากมายหลายท่าน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งพอจะรวบรวมได้ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๐๔ สมศรี สุวรรณภินันธุ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจอุปกรณ์การสอนวิชา สังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลางประจำปีการศึกษา ๒๕๐๔" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบจำนวน อุปกรณ์แต่ละประเภทที่โรงเรียนมีไว้ในครอบครอง และเพื่อทราบทัศนคติปัญหา อุปสรรคในการใช้อุปกรณ์ ประกอบการสอนวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ครูหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาและครูสอน วิชาสังคมศึกษา โรงเรียนชั้นนำในจังหวัดพระนครและธนบุรีตอบ ผลจากการสำรวจพอสรุปได้ดังนี้ คือ

๑. โสตทัศนูปกรณ์ประเภทวัสดุที่โรงเรียนมีมากได้แก่ กระดานคำ แผนที่ ของตัวอย่าง รูปภาพ ประเภทที่มีพอประมาณได้แก่ ลูกโลก และโปสเตอร์ ประเภทที่มีหรือไม่มีเลย ได้แก่ แผนภาพ กราฟ กระดานป้ายสี ไคออรามา ภาพสามมิติ

๒. โสตทัศนูปกรณ์ประเภทเครื่องมือที่ใช้กันทุกโรงเรียน ได้แก่ เครื่องฉายภาพยนตร์ เสียบ เครื่องฉายสไลด์และฟิล์มสตริป เครื่องเล่นจานเสียง ส่วนเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เครื่องฉายภาพทึบและโทรทัศน์ ยังไม่มีโรงเรียนใดได้ไว้ในครอบครองเลย

๓. เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักเรียน และจำนวนอุปกรณ์แล้ว ปรากฏว่ามีอุปกรณ์น้อยเกินไป ไม่ได้สัดส่วนที่เหมาะสม

๔. ครูสังคมศึกษาส่วนมากไม่มั่นใจว่า ตนจะสามารถสอนให้เด็กเข้าใจได้ดี มีครูที่มั่นใจว่า เกิดจากการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์เพียงร้อยละ ๒๒.๓๕

๕. นักเรียนมีความตั้งใจเรียนที่ร้อยละ ๖๖.๖๖ เมื่อครูนำอุปกรณ์การสอนมาช่วย ก็มีจำนวน ถึงร้อยละ ๔๒.๓๕ และไม่มีเด็กแสดงความเบื่อหน่ายเลย ในขณะที่เด็กมักรู้ครุ่นนึกถึงคุณประโยชน์ ของอุปกรณ์ที่ช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น

๖. อุปกรณ์ที่ครูใช้แล้วโดยส และนำมาใช้เสมอ ๆ ได้แก่ รูปภาพ แผนที่ ของจริง

๗. อุปสรรคที่ครูประสบคือ มีอุปกรณ์น้อยเกินไป มีอุปกรณ์ไม่ตรงกับความต้องการและไม่สามารถในการนำออกมาใช้ ครูควรจะได้รับการศึกษาฝึกหัดและฝึกฝนใหม่มีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์มากขึ้น

สมศรี สุวรรณภินันธุ์ : การสำรวจอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ส่วนกลางประจำปีการศึกษา ๒๕๐๔" วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๔.

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เกือบทั้งนี้ กรมฯ เล็งกวีจิตร ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับอุปกรณ์ เรื่อง "ปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การสอน ของครูในโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดพระนคร และธนบุรี" โดยมีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์ การจัดหา อุปกรณ์ และทัศนคติของครูต่ออุปกรณ์การสอน ผลของการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

๑. ครูส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนคือพอควร
๒. การใช้อุปกรณ์การสอนของครู ส่วนมากจะใช้อุปกรณ์ต่อเมื่อใดก็ได้แล้วว่า จำเป็น หรือเห็นว่า สมควรจะใช้อุปกรณ์ในชั่วโมงนั้น ๆ และในเมื่อมีเวลาเตรียมการสอนเพียงพอ
๓. อุปสรรคที่เนื่องมาจากตัวครู ได้แก่ ความรู้ความสามารถของครูในเรื่องอุปกรณ์ การสอนคือเลือกใช้ไม่ถูก ไม่เคยฝึกการใช้ ไม่ทราบจะหามาจากที่ไหน ผลิตเองไม่ได้ เบื่อหน่าย ห่อหอบ เพราะใช้อุปกรณ์แล้วไม่ได้ผลดี
๔. อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น คือผู้บริหาร โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ

๕. สถานที่และอุปกรณ์น้อย ไม่พอแก่ความต้องการ

พ.ศ. ๒๕๐๓ สุกนธ์ ศักดิ์หงษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับ อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนราษฎร์ ปี ๒๕๐๓" มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบปัญหาและอุปสรรค ต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวครู และโรงเรียน ในเรื่องอุปกรณ์การสอน และเพื่อทราบข้อคิดเห็น ในเรื่องอุปกรณ์การสอน ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มครูโรงเรียนราษฎร์ที่กระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยะฐานะ ๑๐ โรงเรียน จำนวน ๒๐๐ คน จากกรวิจัยปรากฏผลดังนี้

๑. โรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น บริการแก่ครูผู้สอนได้ไม่เพียงพอ
๒. สถานที่ไม่อำนวย ในการใช้อุปกรณ์การสอน เช่นไม่มีห้องฉายที่ควบคุมแสงสว่างได้

กรมฯ เล็งกวีจิตร "ปัญหาและอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การสอนของครู โรงเรียน รัฐบาลส่วนกลางประจำปีการศึกษา ๒๕๐๔" วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๔

๑๐ สุกนธ์ ศักดิ์หงษ์ "การสำรวจปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนราษฎร์ ปี ๒๕๐๓" วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๓

๓. ครูส่วนมากมีความเห็นว่า ไม่ใช่อุปกรณ์การสอนก็สามารถสอนให้นักเรียนเข้าใจได้
๔. ไม่ทราบว่า จะเลือกอุปกรณ์การสอนมาใช้อย่างไร
๕. เมื่อโรงเรียนไม่มีอุปกรณ์แล้ว ครูไม่ทราบว่า จะหยิบยืมได้จากที่ไหน
๖. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากบุคคลภายนอก
๗. ครูส่วนมากขาดความรู้ทางคาบ โศกทัศน์ศึกษา
๘. ครูต้องจ่ายเงินส่วนตัวซื้อหาอุปกรณ์มาเอง
๙. ครูไม่มีความสามารถในการใช้อุปกรณ์การสอน ทำให้ไม่ไ้ผลและ เกิดความเบื่อหน่าย ท้อถอย ไม่ชอบกาใช้อุปกรณ์การสอนอีกต่อไป

พ.ศ. ๒๕๐๘ เจริญ บุสุรินทร์กำ^{๑๑} ใ้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการใช้อุปกรณ์การสอนในวิทยาลัยเทคนิค" มีความมุ่งหมายเพื่อทราบถึงระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนของครู รวมทั้งเพื่อทราบปริมาณความถี่ในการใช้ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคและความต้องการของครู เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามใช้ครูจากวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๕ แห่ง เป็นจำนวน ๒๕๒ คน สรุปผลการวิจัยมีดังนี้

๑. ครูส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนดีพอสมควร และครูส่วนมากรู้จักและใช้กระดานคำมากที่สุด และรู้จักไ้คออรามาน้อยที่สุด
๒. ครูส่วนมากมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องขยายเสียงมากกว่าเครื่องฉาย
๓. ในรอบปี ครูจะใช้กระดานคำมากที่สุด ใ้ใช้สลับของจริงรองลงมา ส่วนไ้คออรามาน้อยครั้งที่สุด
๔. ครูใช้อุปกรณ์การสอน เพราะครูเห็นว่าอุปกรณ์การสอนเหมาะสมกับบทเรียนมากที่สุด

^{๑๑} เจริญ บุสุรินทร์กำ "การศึกษากการใช้อุปกรณ์การสอนในวิทยาลัยเทคนิค"

วิทยานิพนธ์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๐๘

๕. ครูที่ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน ส่วนมากคิดว่าอุปกรณ์การสอนไม่จำเป็นสำหรับการสอนชั่ว โมงนั้น ๆ
๖. ครูส่วนมากมีอุปสรรคในการใช้อุปกรณ์การสอน เนื่องมาจากวิทยาลัยขาดแคลนอุปกรณ์การสอน
๗. ครูต้องการให้ผู้บริหาร การศึกษานิเทศน์ สนับสนุนกิจการของ โสภคศึกษา มากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อประโยชน์ในการทำให้การศึกษาดีขึ้น
๘. ครูต้องการให้วิทยาลัย ๆ จัดหาอุปกรณ์การสอน และอบรมครู เกี่ยวกับการให้ได้รับ ความรู้ วิธีใช้อุปกรณ์การสอน
๙. ครูมีวิธีหาความรู้ ในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนด้วยตนเอง ด้วยการอ่านหนังสือ และเอกสารมากกว่าวิธีอื่น

พ.ศ. ๒๕๑๐ ศรีพรหม อุประคำ^{๑๒} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับโสภคศึกษาของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดภาคเหนือ" มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสำรวจ และวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับโสภคศึกษาของโรงเรียนมัธยม ในจังหวัดภาคเหนือ หรือ ภาคศึกษา ๔ เพื่อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข และเป็นแนวทางแก่ผู้สนใจที่จะให้ความช่วยเหลือต่อไป ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหาสำคัญของโรงเรียนต่าง ๆ ส่วนมากได้แก่ทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณสำหรับงานโสภคศึกษา หรือมีให้แต่ไม่เพียงพอ
๒. ครูส่วนมากยังไม่ค่อยมีความรู้ ความสามารถทางโสภคศึกษาเท่าที่ควร
๓. โรงเรียนยังไม่มีงบการวางแผนงานและวัสดุประสงค์สำหรับงานโสภคศึกษาไว้
อย่างแน่นอน
๔. ขาดผู้นำทางโสภคศึกษาในโรงเรียน

๐๐1473

^{๑๒} ศรีพรหม อุประคำ "การวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับโสภคศึกษาของโรงเรียนมัธยมในจังหวัดภาคเหนือ" วิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๑๐

จากปัญหาเหล่านี้ ควรมีการแก้ไขปรับปรุงทั้งทางด้านโรงเรียนและด้านตัวครู โรงเรียนควรปรับปรุงเกี่ยวกับการบริหาร วัสดุทัศนศึกษา ควรจัดงบประมาณให้แก่งานด้าน ทัศนศึกษาบ้างปีละเล็กน้อย และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งโรงเรียนอาจจะหาเงินมาช่วยเหลือ งานด้านนี้ได้หลายวิธี เช่น การจัดงาน การฉายภาพยนตร์ การแสดงละคร ฯลฯ นอกจากนี้ ควรจัดให้มีบุคคลที่จะรับผิดชอบงานด้านนี้ พร้อมทั้งคัดแปลงสถานที่ของโรงเรียนส่วนใดส่วนหนึ่ง เพื่อใช้เป็นที่พักสำหรับการบริหารและการบริการทาง ทัศนศึกษา

ส่วนด้านครู ควรจะพยายามศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์ทาง ทัศนศึกษาด้วย วิธีการหลาย ๆ อย่าง เช่น ศึกษาจากหนังสือ เอกสาร การเข้าร่วมการประชุม อบรมฟังการอภิปราย การบรรยายเกี่ยวกับ ทัศนศึกษาและอุปกรณ์การสอน ไปชมการแสดงนิทรรศการ เกี่ยวกับอุปกรณ์ การสอนตามที่ต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาคัดแปลงปรับปรุงในการผลิต และการใช้อุปกรณ์ให้เกิดผลดี แก่การศึกษาอย่างแท้จริง

ในต่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๔๒ Ih-Chi Fan^{๑๓} ได้ทำการวิจัยเรื่อง A Study of the Problem of Audio-Visual Education for Teacher Education in China 1930 - 1949 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะใช้ข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุง โครงการ ทัศนศึกษาในระดับฝึกหัดครู ซึ่งเขาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าจากวิทยานิพนธ์ รายงาน เอกสารอ้างอิง วารสาร ตำรา กฎข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ แห่งประเทศจีน รายงานการวิจัย ของคณะกรรมการสภาการศึกษา รวมทั้ง โครงการ ทัศนศึกษาของวิทยาลัยการ สังคมแห่งชาติ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. การเลือกวัสดุและอุปกรณ์มาใช้ในสถานศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ รับผิดชอบในการเลือกโดยตรง วัสดุอุปกรณ์การสอนที่เลือกมาใช้จึงขึ้นอยู่กับความต้องการของ กระทรวงศึกษาธิการมากกว่าเป็นความต้องการของแต่ละท้องถิ่น มีมหาวิทยาลัยนานกิ่งเท่านั้น ที่เป็นกรณีพิเศษ เพราะงบประมาณที่ใช้เป็นของเอกชน

^{๑๓} Ih-Chi Fan, "Studies in Education 1952" (School of Education Indiana University, Bloomington, Indiana)

๒. การบริการ ฟิล์มภาพยนตร์ทั้งหมดได้รับบริการจากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจ่ายแจกไปยังโรงเรียนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แบบนี้ทำให้ล่าช้า และไม่มีประสิทธิภาพ

๓. งบประมาณ ทั้งของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไม่แน่นอน ในส่วนภูมิภาคมีความต้องการงบประมาณทางด้านโสตทัศนศึกษามากกว่าที่รัฐบาลจัดให้

๔. การผลิต ยังขาดผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการผลิต ต้องซื้อวัสดุสำเร็จรูป ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการนัก ขาดผู้นำในด้านการวางแผนการผลิต ทำให้ไม่ตรงวัตถุประสงค์

๕. การฝึกอบรมด้านโสตทัศนศึกษา แก่โรงเรียนและเนื้อหาวิชาวางไว้ดีมาก แต่มีขอบเขตกว้างขวางเกินไป ไม่เหมาะสมกับเวลาที่มีจำกัด และวัตถุประสงค์ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน

๖. การใช้ประโยชน์ส่วนมากเน้นหนักไปทางวิทยาศาสตร์ การเรียนภาคปฏิบัติมีน้อยเกินไป หลักสูตรตายตัวไม่มีการยืดหยุ่น มีวิชาเลือกอยู่ในวงจำกัด มีการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ ประกอบการสอนพอสมควรในการอบรมระยะสั้น

๗. การศึกษาระดับฝึกหัดครู รัฐบาลเป็นผู้จัด ด้านนิเทศการศึกษา งบประมาณและบริหารบุคลากร รัฐบาลเป็นผู้กำหนดคนหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบในเรื่องการสอน กำหนดแบบเรียนและตำราเรียน โสตทัศนอุปกรณ์และการวัดผล วิชาโสตทัศนศึกษา เป็นวิชาเลือกอยู่ในหลักสูตรของครูสังคมศึกษา นอกจากนี้แล้วไม่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรอื่น ๆ เลย

ก.ศ. ๑๕๕๔ Edward O. Minor^{๑๔} ได้ทำการวิจัยเรื่อง "An Analytical Study of Audio-Visual Programs in Four-Year Accredited Negro College and University" โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับฐานะของโสตทัศนศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยนิโกร และเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง โครงการโสตทัศนศึกษาที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

^{๑๔}

Edward O. Minor, "An Analytical Study of Audio-Visual Programs in Four-Year Accredited Negro College and University" (Indiana University School of Education. Thesis Abstract Series, 1955-1956 No. 6, 1955)

๑. สถานบันชั้นสูงของนิโกร ได้ให้ความสำคัญแก่ไสตทัศน์ศึกษาและ เห็นว่าไสตทัศน์ศึกษาช่วยในการศึกษาก้าวหน้าไ้มาก
๒. ส่วนมากแผนกไสตทัศน์ศึกษาเป็นส่วนเล็ก ๆ ส่วนหนึ่งของแผนกใหญ่ในหน่วยงานของสถาบัน
๓. มีสถาบันไม่กี่แห่งที่มีเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมอยู่ในที่แห่งเดียวกันในส่วนกลาง เพื่อให้บริการแก่ทุกหน่วยในสถาบัน
๔. ปัญหาสำคัญทางไสตทัศน์ศึกษา คืองบประมาณในการปรับปรุงโครงการ ไสตทัศน์ศึกษาและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอ
๕. สถาบันต้องการจะให้มีการ เก็บรักษาอุปกรณ์อย่าง เป็นระเบียบ มีการจัดการฉบับหัก การยืม การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ต้องการให้มีบริการค่านการผลิต และมีผู้ช่วยจ่ายอุปกรณ์ประเภทเครื่องฉายตัว
๖. การเลือกอุปกรณ์ที่ใช้ในสถาบัน ส่วนมากได้มาจากการวิเคราะห์ความต้องการทางการศึกษาของเด็ก
๗. เครื่องอำนวยความสะดวกในการผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอน ซึ่งเป็นบริการในโรงเรียน ยังไม่สนองความต้องการอย่างเพียงพอ
๘. งานของผู้อำนวยการ ไสตทัศน์ศึกษา ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานไสตทัศน์ศึกษามีส่วนทำให้การทำโครงการไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร
๙. บุคลากรของไสตทัศน์ศึกษา ยังไม่เพียงพอกับความต้องการที่จะให้บริการไสตทัศน์ศึกษาในสถาบันให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ค.ศ. ๑๙๕๕ Sofia Lozano Prudenciado^{๑๕}

ได้ทำการวิจัยเรื่อง

"A Proposed Audio-Visual Program for the Philippine Normal College"

มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะการจัดโครงการ โสตทัศนศึกษาที่ดี และที่สามารถจะจัดให้มีขึ้นได้ โดยพิจารณาถึงพื้นฐานแหล่งของอุปกรณ์และความต้องการของวิทยาลัยในฟิลิปปินส์ ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. มีครูบางคนเห็นความสำคัญของ โสตทัศนศึกษา แต่ก็มีครูอีกหลายคนที่ไม่ได้สนใจและไม่เห็นความสำคัญเลย
๒. หน่วยโสตทัศนศึกษา เป็นหน่วยหนึ่งต่างหาก แต่ขึ้นอยู่กับแผนกวิชาการ
๓. ค่าการเงิน บ้างมีงบประมาณไม่แน่นอน และไม่เพียงพอ
๔. การบริหารโครงการ ยังไม่มีการจัดระเบียบที่ดีพอ ยังไม่มีทุกแผนกครบถ้วนและทำงานเต็มที่ เช่นขาดแผนกผลิต ยังไม่มีการเลือกที่จัดพอ การเก็บรักษา การหมุนเวียนยังไม่ดี ขาดการประเมินผล และการวิจัย
๕. การให้ความรู้ทางโสตทัศนศึกษา มีบ้างก่อนเข้าประจำการ แต่ระหว่างประจำการยังไม่มี
๖. วิทยาลัยแห่งนี้ มีความต้องการที่จะมีศูนย์โสตทัศนศึกษา ที่มีงบประมาณพอเพียง มีเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีวัสดุอุปกรณ์พร้อม พร้อมทั้งมีบุคลากรเพียงพอ มีการให้ความรู้ทางโสตทัศนศึกษาแก่ครูมากขึ้นด้วย

ค.ศ. ๑๙๖๐ Charles F. Schuller, Henry J. Skelly และ Donald Scott^{๑๖} ได้ทำการวิจัยเรื่อง " Survey of Audio-Visual Education in Hawaii, Its Status and Needs " โดยมิตุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความต้องการทางโสตทัศนศึกษา

^{๑๕}Sofia Lozano Prudenciado, "A Proposed Audio-Visual Program for the Philippine Normal College." (Indiana University School of Education. Thesis Abstract Series. 1955-1956. No. 7, 1956)

^{๑๖}Charles F. Schuller, Henry J. Skelly and Donald Scott, "Survey of Audio-Visual Education in Hawaii, Its Status and Needs" A.V. Communication Review. (Volume Twelve, Number one, Spring 1964)

ของระบบการศึกษาของฮาวาย และเพื่อให้ออกข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ทั้งในระดับต้นและระยะยาว จากผลของการวิจัย ผู้ทำการวิจัยได้เสนอแนะไว้ดังนี้

- ๑. ควรจัดให้มีผู้อำนวยการทาง โสตทัศนศึกษาของรัฐ
- ๒. ควรตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาตามท้องถิ่น หรือตำบลต่าง ๆ เพื่อให้บริการทางโสตทัศนศึกษาแก่โรงเรียนต่าง ๆ
- ๓. ควรสนับสนุนให้มีเครื่องอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการควบคุมแสงในห้องเรียนได้
- ๔. ควรสนับสนุนให้ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับสื่อมวลชนใหม่ ๆ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญทางโสตทัศนศึกษา จากมหาวิทยาลัยฮาวายมาเป็นวิทยากร
- ๕. ควรเพิ่มงบประมาณการสนับสนุนโสตทัศนศึกษาให้มากขึ้น
- ๖. ควรพัฒนาโครงการ โทรทัศนศึกษาให้มากขึ้นทั่วประเทศ

ก.ศ. ๑๕๖๓ Wayne Roger Dralle^{๑๓} ได้ทำการวิจัยเรื่อง " The Status of Senior High School Audio-Visual Programs in Indiana in 1963-1964 with Recommendation for Improvement" จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อสำรวจโครงการโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอินเดียนา เพื่อพิจารณาถึงฐานะของโครงการ และเพื่อให้ออกข้อเสนอแนะในการปรับปรุง ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- ๑. ลักษณะหรือแบบของโครงการ โสตทัศนศึกษา ไม่ได้เป็นเครื่องเป็นบันหรือมีอิทธิพลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของ โครงการ โสตทัศนศึกษา แต่การสนับสนุนจากฝ่ายบริการ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในความสำเร็จของโครงการ
- ๒. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต่อโครงการ โสตทัศนศึกษา ส่วนมากได้รับการศึกษาทั่วไปมาดี แต่ความรู้ทางโสตทัศนศึกษายังไม่เพียงพอ
- ๓. เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยมีเวลาพอในการพัฒนาโครงการ โสตทัศนศึกษาในโรงเรียน
- ๔. งบประมาณของโสตทัศนศึกษายังไม่เพียงพอ
- ๕. อาคารของโรงเรียนยังออกแบบได้ไม่ดีพอ ต่อการใช้อุปกรณ์ให้ได้ผลคืออย่างเต็มที่

^{๑๓} Wayne Roger Dralle, "The Status of Senior High School Audio-Visual Program in Indiana in 1963-1964 with Recommendation for Improvement." Dissertation Abstracts XXV, 5627.

ค.ศ. ๑๙๖๔ Sister Mary Richardine Quirk^{๑๔} ใ้ทำการศึกษาเรื่อง

" An Analysis of the Use of Audio-Visual Materials in Catholic Elementary School" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการใช้อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษา คาทอลิก และเพื่อจะได้นำเสนอปรับปรุงให้การใช้กันอย่างถูกต้อง และกว้างขวางยิ่งขึ้น ผลของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. โดยทั่วไป ในระดับชั้นประถมศึกษา ๑๙๖๒ - ๑๙๖๓ โรงเรียนแม่ไทรองการ โสภทัศน์ศึกษาน้อยมาก และยังไม่ดีพอ
๒. โครงการ โสภทัศน์ศึกษาของโรงเรียน ไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนทางการเงิน และยังขาดวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างมาก
๓. การใช้อุปกรณ์ส่วนมาก ใช้อุปกรณ์ธรรมดาที่เลยใช้กัน เช่น กระดานดำ นิตยกรำ แผ่นที่ ลูกโลก รองลงมา เป็นการใช้ฟิล์มภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป เทปบันทึกเสียง และแผ่นเสียง โทรทัศน์ชนิดจอ ส่วนภาพโปรเจกต์ที่ใช้กัน เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะใช้ชนิดที่เล็ก
๔. ครูผู้ศึกษามากในการใช้อุปกรณ์ สาเหตุเนื่องจากสภาพและขนาดของห้องเรียน ไม่อำนวยให้

^{๑๔}Sister Mary Richardine Quirk, "An Analysis of the Use of Audio-Visual Materials in Catholic Elementary Schools" Dissertation Abstracts XXVI, 3111.